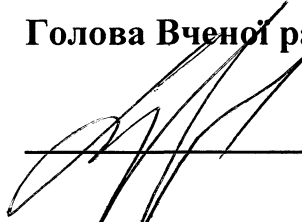

УХВАЛЕНО

**Вченою радою Київського
національного університету
технологій та дизайну**

протокол від «26» 05 2021 р. № 10

Голова Вченої ради

Іван ГРИЩЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ

**про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін
здобувачами вищої освіти у
Київському національному університеті технологій та дизайну**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну» (далі – Положення) регламентує процедуру вільного вибору навчальних дисципліни здобувачами вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну (далі – КНУТД, Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті технологій та дизайну» та інших нормативно-правових актів України з питань освітньої діяльності та нормативних документів Університету.

1.3. Дія Положення поширюється на здобувачів вищої освіти Університету денної, заочної та дистанційної форм здобуття освіти усіх рівнів вищої освіти на всі структурні підрозділи Університету (інститути, факультети, кафедри).

1.4. Вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, що складає не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для досягнення ним наступних цілей:

– поглиблення професійних знань в межах обраної освітньої програми та здобуття додаткових професійних компетентностей, у тому числі із здобуттям професійної кваліфікації (якщо це передбачене освітньою програмою);

– поглиблення своїх знань та здобуття додаткових загальних і професійних компетентностей в межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузі знань;

– ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань та розширення або поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧЕМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Вибіркова частина навчального плану введена для забезпечення реалізації індивідуальної освітньої траєкторії через вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб з ефективного використання можливостей Університету.

2.2. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті може бути реалізована через індивідуальний навчальний план студента / аспіранта (далі – ІНПС/А).

2.2. Університет несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які пропонуються здобувачам для реалізації ними права вільного вибору.

2.3. В освітніх програмах та навчальних планах підготовки здобувачів вищої освіти всіх рівнів та освітніх ступенів передбачено обсяг дисциплін вибіркового блоку 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС – ст. 62, п. 15 ЗУ «Про вищу освіту».

2.4. Порядок формування переліку вибірових дисциплін

2.4.1. На вибір здобувачам пропонуються дисципліни, внесені до загальноуніверситетського каталогу дисциплін вільного вибору студента та до загальноуніверситетського каталогу дисциплін вільного вибору аспіранта (далі – каталоги дисциплін ВВС/А) Київського національного університету технологій та дизайну для першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності.

2.4.2. Для формування каталогів дисциплін ВВС/А кожен факультет/інститут/відділ докторантури та аспірантури подає до навчально-методичного відділу НМЦУПФ Університету перелік дисципліни та їх опис у вигляді силабусів, як правило, до 01 грудня поточного навчального року. Дисципліни повинні враховувати різний рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти у певних галузях.

2.5. Порядок вільного вибору навчальних дисциплін для створення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти

2.5.1. Вивчення вибірових дисциплін проводиться:

– на бакалаврському рівні вищої освіти – з другого навчального року (третього семестру);

– на магістерському рівні вищої освіти з першого навчального року (першого семестру). Вибір здійснюється, як правило, при поданні документів про вступ);

– для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – з другого навчального року (четвертий семестр).

2.5.2. Каталоги дисциплін ВВС/А з силабусами розміщуються в модульному середовищі освітнього процесу Університету (далі – МСОП). За власним бажанням кожен здобувач вищої освіти має право ознайомитись із силабусами навчальних дисциплін.

2.5.3. Процедура вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін включає наступні етапи:

2.5.3.1. Перший етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти із порядком, термінами і особливостями запису та формування груп для вивчення дисциплін ВВС/А в Університеті, а також із їх переліком. Надання кваліфікованих консультацій щодо формування ІНПС/А, його реалізації протягом всього періоду навчання покладається на куратора та заступника декана/директора інституту/завідувача відділу докторантури і аспірантури.

2.5.3.2. Другий етап – вибір дисциплін. Для формування ІНПС/А на наступний навчальний рік здобувачі вищої освіти, ознайомившись із відповідними матеріалами, як правило, до 31 січня поточного навчального року зобов'язані зробити вибір дисциплін через формування електронної заяви у МСОП Університету або, у порядку виключення, подати до деканату / відділу докторантури та аспірантури заяву щодо вивчення тих чи інших вибірових дисциплін у наступному навчальному році. Зразок такої заяви наведено в Додатку 1.

2.5.3.3. Здобувачі першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи інституту.

2.5.3.4. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи інституту.

2.5.3.5. Третій етап – опрацювання заяв. Як правило, протягом двох тижнів після подачі заявок деканати / відділ докторантури та аспірантури формують

списки груп для вивчення вибіркових дисциплін і доводять їх до закріплених за ними кафедр із зазначенням кількості здобувачів вищої освіти. Результати вибору здобувачами дисциплін ВВС/А, як правило, до 10.03.2021 р. необхідно подати до навчального відділу НМЦУПФ.

2.5.3.6. Четвертий етап – опрацювання навчальним відділом НМЦУПФ результатів вибору здобувачами вищої освіти дисциплін із затвердженого переліку. За результатами етапу формуються навчальні групи. Якщо вибір не може бути задоволений з причин, перелічених у пункті 2.6.3, здобувачам вищої освіти повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку дисциплін ВВС/А. Тривалість етапу не перевищує, як правило, 5 робочих днів.

2.5.3.7. П'ятий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів факультетами/інститутами/відділом докторантури та аспірантури, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту здобувачів та формування навчальних груп. Здійснюється деканатами (відповідальними працівниками груп забезпечення навчального процесу). Після перевірки і погодження обрані здобувачами дисципліни вносяться до їх індивідуальних планів. Тривалість етапу, як правило, не довше ніж 5 робочих днів.

2.5.3.8. Обрані здобувачем вищої освіти навчальні дисципліни ВВС/А затверджуються керівником структурного підрозділу (інституту, факультету) в якому він навчається та науковим керівником (для третього (освітньо-наукового) рівня здобуття вищої освіти), як складова ІНПС/А.

2.5.3.9. Остаточні списки здобувачів вищої освіти за обраними ними дисциплінами деканати доводять до викладачів та здобувачів вищої освіти шляхом розміщення в МСОП, як правило, за тиждень до початку навчання.

2.6. Організація вивчення дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти

2.6.1. Кафедра несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, обраних здобувачами вищої освіти.

2.6.2. Навчальні групи для вивчення вибіркових дисциплін, пов'язаних із вивченням іноземної мови, використанням комп'ютерних класів, спеціальних лабораторій тощо, формуються за умови наявності не менше 15 -ти здобувачів вищої освіти. У всіх інших випадках група становить, як правило, не менше 30 осіб. Максимальна чисельність потоку, як правило, – 90 осіб.

Дане обмеження не поширюється на студентів третього (освітньо-наукового) рівня здобуття вищої освіти у разі обрання дисциплін із переліку для третього (наукового) рівнів вищої освіти.

2.6.3. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано зробити новий вибір, якщо:

– вивчення навчальної дисципліни обрало менше необхідної кількості здобувачів вищої освіти. Такі дисципліни вважаються необраними, а здобувачам пропонується обрати зі списку дисципліни, які обрані чи умовно обрані іншими здобувачами. Умовно обраними вважаються дисципліни, для вивчення яких у групі не вистачає двох-трьох студентів (група з 15 осіб) або не більше п'яти здобувачів (група з 25 осіб).

– вибір перевищує максимальну чисельність, встановлену відповідним факультетом (інститутом), кафедрою або перевищує максимальну чисельність потоку. У цьому випадку перевага в першу чергу надається здобувачам, які навчаються за цією самою освітньою програмою, на тому ж факультеті/інституті, а в наступну чергу – тим здобувачам, які зафіксували свій вибір раніше.

Дані обмеження не поширюються на здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у разі обрання дисциплін із переліку для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

– обрані дисципліни не пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідно до рішення наукового керівника.

2.6.4. Дисципліни ВВС/А представляються у навчальному та робочому навчальному плані відповідної спеціальності та формуються за загальними для усіх спеціальностей принципами:

– мають бути однаковими за обсягом кредитів ЄКТС та формою контролю;

– форма контролю для усіх дисциплін ВВС/А – залік.

– дисциплін ВВС/А в навчальних планах для бакалаврів плануються в 3–7 семестрах, загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС по 2 дисципліни в семестрі; для магістрів – 24 кредити ЄКТС (по 2 дисципліни в першому та у другому семестрі); для докторів філософії – 12 кредитів ЄКТС у четвертому семестрі.

– у зв'язку із запровадженням кваліфікаційної роботи на бакалаврському рівні вищої освіти за окремими спеціальностями, в НП усіх освітніх програм не плануються дисципліни ВВС у 8 семестрі.

2.6.5. З об'єктивних причин студент/аспірант може внести зміни до заявленої ним варіативної складової індивідуального навчального плану на наступний навчальний рік, подавши до деканату/інституту/відділу докторантури та аспірантури відповідну заяву на ім'я директора інституту/декана факультету/завідувача відділу докторантури і аспірантури.

2.6.6. Заява може подаватись до початку навчального року за умови, якщо студент/аспірант не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни.

2.6.7. Зміни, внесені до ІНПС/А, затверджуються директором інституту/деканом факультету/завідувачем відділу докторантури та аспірантури та погоджуються директором НМЦУПФ.

2.6.8. При затвердженні ІНПС/А на наступний навчальний рік обов'язково враховується фактичне виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану попередніх навчальних років.

2.6.9. Щорічно, як правило, в перший тиждень після завершення навчального року, ІНПС/А подається до деканату / відділу докторантури та аспірантури для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання здобувача вищої освіти. Результати підсумкового контролю за дисциплінами ВВС/А вносяться до ІНПС/А.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну» розглядає та ухвалює Вчена рада КНУТД.

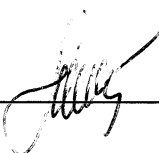
3.2. Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

3.3. Зміни та доповнення розглядаються та ухвалюються Вченою радою КНУТД і вводяться в дію наказом ректора.

Учений секретар

Наталія ПЕРВАЯ

Проректор

Оксана МОРГУЛЕЦЬ

Директор навчально-
методичного центру управління
підготовкою фахівців

Олена ГРИГОРЕВСЬКА

ДОДАТОК 1

Завідувачу відділу докторантури і
аспірантури/
Декану факультету /
Директору інституту

_____ (прізвище, ініціали)

Студента(ки) / аспіранта групи _____
курсу _____

Факультету/інституту _____
(повна назва

_____ факультету/інституту)

_____ (повністю прізвище, ім'я та по батькові

_____ у родовому відмінку)

ЗАЯВА

Прошу зарахувати в групи з вивчення навчальних дисциплін:

1. _____
2. _____
3. _____

які відносяться до дисциплін вільного вибору студента / аспіранта

Семестр _____ 20__ /20__ навчального року.

Рівень вищої освіти _____

_____ Підпис

Не заперечую:

Декан факультету/директор інституту/
завідувач відділу докторантури і аспірантури _____

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Науковий керівник (для *третього освітньо-наукового рівня*)

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Причина відмови: _____